Fordonsförsäkring

Innehållsförteckning

ALLMÄNNA BILFÖRSÄKRINGSVILLKOR
10. FÖRSÄKRINGENS INNEHÅLL
20. SAKFÖRSÄKRING
21. Ändamålet med försäkringen
22. Föremål för försäkringen
23. Försäkringens giltighetsområde
24. Skadefall som ersätts samt begränsningar i samband därmed
24.1 Vagnskadeförsäkring (B)
24.2 Hjortdjursskadeförsäkring (K)
24.3 Skadegörelseförsäkring (V)
24.4 Brandförsäkring (C)
24.5 Stöldförsäkring (E)
24.6 Glasförsäkring (D)
24.7. Avbrottsförsäkring (R)
24.8 Skador som sakförsäkringen inte ersätter
25. Säkerhetsbestämmelser
26. Särskilda åtgärder då skada inträffat
27. Bestämmelser om värdering och ersättning
27.1 Ersättningens omfattning
27.2 Beräkning och utbetalning av ersättning
27.2.1 Gängse värde
27.2.2 Skadebelopp
27.2.3 Reparation
27.2.4 Apparatersättning
27.2.5 Inlösen till gängse värde
27.2.6 Inlösen enligt nyvärde
27.2.7 Ersättningsbelopp
27.2.8 Utbetalningssätt
27.2.9 Vid inlösen av ersättningsbart fordon eller del därav övergår äganderätten till Ålands Ömsesidiga.
27.3 Försäkringsbelopp och underförsäkring
27.4 Självrisker och ordningsföljd vid avdrag
28. Fordon som är ur trafik
29. Bonus
30. BILRÄDDNINGSFÖRSÄKRING (F)
31. Försäkringens ändamål
32. Skadefall som ersätts och begränsningar i samband därmed
32.1 Skador som ersätts
32.2 Begränsningar i ersättningsansvaret
33. Ersättningens omfattning och ersättningsbestämmelser
40. ANSVARSSKYDD UTOMLANDS
50. RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING (G)
1. Försäkringens ändamål
2. De försäkrade
3. Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag | Köpmansgatan 6, AX-22100 Mariehamn | Tel. 27 600 | info@omsen.ax | www.omsen.ax

4. Försäkringsfall som ersätts
5. Försäkringsfall som inte ersätts
6. Ansökan om rättsskydd
7. Ersättningsbestämmelser
7.1 Försäkringsbelopp
7.2 Självrisk
8. Kostnader som ersätts
8.1 Vid ansökan om rättsskydd
8.2 I tviste- och ansökningsmål
8.3 Vid skiljemannaförfarande
8.4 I brottmål
8.5 I besvär till högsta domstolen
8.6 Vid bevakande av gemensamt intresse
9. Ersättningens belopp och uträkning av ersättningen samt mervärdesskatt
10. Kostnader som försäkringen inte ersätter
11. Övriga ersättningsbestämmelser
60. MERSKYDDSFÖRSÄKRINGAR
61. Glasförsäkring (D)
61.1 Försäkringens ändamål
61.2 Självrisk
61.3 I övrigt tillämpas de allmänna bilförsäkringsvillkoren.
62. Bilinteckning-, avbetalnings- och leasingförsäkring (H)
62.1 Försäkringens ändamål
62.2 Försäkringens giltighet
62.3 Beräkning och utbetalning av ersättningsbeloppet
63. Avbrottsförsäkring (R)
63.1 Försäkringens ändamål
63.2 Bestämmelser om ersättning
63.3 I övrigt tillämpas Ålands Ömsesidigas bilförsäkringsvillkor.
64. Tilläggsförsäkring för uthyrningsbilar (P)
64.1. Försäkringens ändamål
64.2 Föremålet för försäkringen
64.3 Särskilda säkerhetsbestämmelser
64.4 Självrisk och utbetalning av ersättning
70. ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR
1. Centrala begrepp i försäkringsavtalet
2. Information innan försäkringsavtal ingås
2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt
2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt
2.2.1 Påföljd vid skadeförsäkring
3. Försäkringsavtalets giltighet
3.1 Ansvaret börjar
3.2 Försäkringsavtalets giltighet
4. Premie
4.1 Premiebetalning
4.2 Dröjsmål med premien
4.3 Återbetalning av premie efter att avtalet upphört
5. Information under försäkringens giltighetstid
5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt
5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid ökad skaderisk
6. Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomsten av skada
6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa skada

7. Framkallande av försäkringsfall
8. Identifikation
9. Otillräknelighet och nödläge
10. Ersättningsförfarande
10.1 Ansökan om ersättning
10.2 Preskription av rätt till ersättning
10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter efter skada
10.4 Utbetalning av ersättning
10.5 Kvittning

11. Försäkringsersättning
11.1 Överförsäkring
11.2 Underförsäkring

12. Missnöje med ersättningsbeslut
12.1 Självrättelse
12.2 Konsumenternas försäkringsbyrå och nämnder som utfärdar rekommendationer om avgöranden
12.3 Tingsrätt

13. Försäkringsbolagets regressrätt
14. Ändring av försäkringsavtal
14.1 Ändring under försäkringsperioden
14.2 Ändring vid övergång till ny försäkringsperiod
14.2.1 Anmälningsförfarande
14.2.2 Uppsägningsförfarande

15. Försäkringsavtalet upphör
15.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen
15.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden
15.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång
15.4 Ägarbyte

16. Tredje mans rätt
16.1 Övriga försäkrade, till vars förmån en egendomsförsäkring gäller
16.2 Den försäkrades ställning när ett försäkringsfall har inträffat
16.3 Företrädesrätt till betalning ur ersättningen

ALLMÄNNA BILFÖRSÄKRINGSVILLKOR

10. FÖRSÄKRINGENS INNEHÅLL

10.1 Grunddel i bilförsäkringen är en av följande försäkringskombinationer, enligt vad som antecknats i försäkringsbrevet:

10.1.1 *Optimal Bilöms* är en försäkring för personbilar i privatbruk och omfattar vagnskade-, hjortdjursskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, glas-, bilräddnings- och rättsskyddsförsäkring (BKVCEDFG).

Optimal Bilöms omfattar dessutom avbrottsförsäkring (R), såvida den inte särskilt har uteslutits.

10.1.2 *Omfattande Bilöms* är en försäkring för alla fordon och omfattar vagnskade-, hjortdjursskade-, skadegörelse-, brand-, stöld- och rättsskyddsförsäkring (BKVCEG).

10.1.3 *Begränsad Bilöms* omfattar hjortdjursskade-, brand-, stöld- och rättsskyddsförsäkring (KCEG). Hjortdjursförsäkring kan uteslutas.

10.1.4 För person-, paket- och husbilar samt motorcyklar ingår dessutom en bilräddningsförsäkring (F) i Omfattande Bilöms och i Begränsad Bilöms som omfattar hjortdjursförsäkring.

10.2 Om särskilt avtal träffats och anteckning gjorts i försäkringsbrevet, kan till försäkringens grunddel som merskyddsförsäkring anslutas

- glasförsäkring (D)
- bilintecknings-, avbetalnings- eller leasingförsäkring (H)
- avbrottsförsäkring (R)
- tilläggsförsäkring för uthyrnings- eller leasingbilar (P)

20. SAKFÖRSÄKRING

21. Ändamålet med försäkringen

Ändamålet med försäkringen är att i enlighet med dessa villkor ersätta direkt sakskada, som i samband med skadefall orsakats det försäkrade föremålet samt i dessa villkor särskilt nämnda övriga kostnader.

22. Föremål för försäkringen

22.1 Försäkrat föremål är det i försäkringsbrevet nämnda motorfordonet jämte den utrustning som normalt ingår i riktpriset.

I samtliga Bilömsförsäkringar ingår dessutom i person-, paket- och husbilar samt i husvagnar installerad tilläggsutrustning som är avsedd att användas enbart i fordonet.

I Optimal och Omfattande Bilöms är ersättningen för underhållselektronik t.ex. bilstereo, band- och CD-spelare, 6 st CD-skivor samt förstärkare är sammanlagt högst 3 500 €. Beloppet kan höjas mot tilläggspremie. I Begränsad Bilöms är ersättningen för under- hållselektronik högst 840 €. Beloppet kan höjas mot tilläggspremie.

I samtliga Bilömsförsäkringar som tecknats för andra fordon än motorcykel ingår automatiskt även dragkrok, takställning med transportbox och bilbarnstol.

Försäkringen gäller inte för:

- mobiltelefoner med undantag av handsfreeapparat som hör till telefonen
- datautrustning och telefaxapparater, om det inte särskilt överenskommits om dem i försäkringsavtalet,
- programvara och disketter
- för tävling avsedd utrustning och konstruktioner,
- pärlemorglans-, dekorations- och annan speciallackering med undantag av ursprunglig lackering,
- anordningar som strider mot eller har installerats i strid med säkerhetsföreskrifter eller myndigheternas föreskrifter,
- andra verktyg än de som hör till fordonets standardutrustning.

Föremål för försäkring, som givits för ständiga provnummerskyltar, utgör det fordon, på vilket skyltarna är fästa, då det försäkrade föremålet används i syfte som avses i paragraf 27 i landskapslagen om motorfordon.

I fråga om lastbilar och bussar, specialbilar, motorredskap, traktorer samt motsvarande omfattar försäkringen de tilläggsanordningar och den tilläggsutrustning som enligt vad som överenskommits i försäkringsavtalet är försäkringsobjekt och har beaktats när försäkringspremien fastställdes.

22.2 Standardutrustning och tilläggsanordningar är föremål för försäkringen då de finns i själva fordonet. Brand- och stöldförsäkringen omfattar ifrågavarande utrustning också då den förvaras i ett förvaringsutrymme skilt från fordonet.

22.3 Försäkringen omfattar inte övrig än i punkt 22.1 nämnda utrustning eller tilläggsanordningar, såvida det inte särskilt avtalats och anteckning om detta gjorts i försäkringsbrevet.

22.4 Utan förare hyrt motorfordon omfattas av försäkringen endast vid särskilt avtal och då anteckning om detta gjorts i försäkringsbrevet.

23. Försäkringens giltighetsområde

23.1 Försäkringen gäller i hela Europa samt i Green Card avtalsländer utanför Europa (länder som godkänner s.k. grönt kort).

Undantag gäller för:

- bilräddningsförsäkring som ingår i Begränsad Bilöms
- Begränsad Bilömsförsäkring som tecknats för kortare tid än ett år.

Dessa gäller endast i Finland, Norge, Sverige och Danmark samt under transport mellan dessa länder.

24. Skadefall som ersätts samt begränsningar i samband därmed

24.1 Vagnskadeförsäkring (B)

24.1.1 Vagnskadeförsäkringen ersätter skada som direkt förorsakats av:

- körning av vägen, vältning, vägras eller annan utifrån plötsligt verkande orsak
- kollision med undantag av sammanstötning med hjortdjur.

24.1.2 Vagnskadeförsäkringen ersätter även skada som uppstått då det försäkrade föremålet transporterats med andra fortskaffningsmedel.

24.2 Hjortdjursskadeförsäkring (K)

Hjortdjursskadeförsäkringen ersätter skada som direkt berott på sammanstötning med hjortdjur. Denna försäkring ersätter inte skada till följd av väjning för hjortdjur.

24.3 Skadegörelseförsäkring (V)

24.3.1 Skadegörelseförsäkringen ersätter skada på det försäkrade föremålet genom uppsåtlig skadegörelse till den del den inte ersätts av stöldförsäkringen (se punkt 24.5).

24.3.2 Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av ett annat fordon.

24.3.3 Ersättning utbetalas inte, om gärningen begåtts av försäkringstagaren eller annan i punkt 8 i de allmänna avtalsvillkoren nämnd person eller någon annan person med deras vetskap eller i deras närvaro.

24.4 Brandförsäkring (C)

Brandförsäkringen ersätter brandskada som förorsakats av eld som kommit lös eller kortslutning i det försäkrade föremålets elektriska utrustning. Försäkringen ersätter även brandskada som förorsakats av åskslag och explosion i själva fordonet.

Begränsningar

Ur brandförsäkringen ersätts inte skador som endast genom kortslutning i en generator, elmotor, batteri eller någon annan elanordning, t.ex. radioapparater, musikanordningar eller motorns styranordning förorsakas själva anordningen, ej heller skador som genom brand eller explosion i fordonets motor, avgasrörsystem eller katalysator förorsakas själva anordningen.

24.5 Stöldförsäkring (E)

24.5.1 Stöldförsäkringen ersätter skada till följd av att det försäkrade föremålet gått förlorat eller kommit till skada endast om

- orsaken därtill varit stöld av motorfordonet eller dess standardutrustning eller försäkrad tilläggsutrustning, olovligt tillgrepp som avses i strafflagens 38 kapitel 6 a paragraf eller försök därtill och
- föremålet för gärningen varit låst eller förvarats i låst eller bevakat förvaringsutrymme vid tidpunkten för handlingen (se punkt 25.3).

24.5.2 Ersättning utbetalas inte, om gärningen begåtts av den försäkrade eller annan i punkt 8 i de allmänna avtalsvillkoren nämnd person eller någon annan person med deras vetskap eller i deras närvaro.

24.5.3 Innehavet av tilläggsutrustning skall styrkas med ursprungskvitto eller garantibevis i original.

24.6 Glasförsäkring (D)

(gäller endast Optimal Bilöms)

24.6.1 Glasförsäkringen i Optimal Bilöms ersätter skada på den försäkrade bilens rutor som uppstått genom direkt slag mot rutan, t.ex. stenskott och som haft till följd att rutan med beaktande av trafiksäkerhetskraven måste förnyas.

Ersättning utbetalas inte för skada till följd av sammanstötning, dikeskörning eller vältning. Vagnskadeförsäkringen ersätter dem.

Se punkt 61 gällande glasförsäkring som separat merskyddsförsäkring.

24.7. Avbrottsförsäkring (R)

(gäller endast Optimal Bilöms)

24.7.1 Avbrottsförsäkringen i Optimal Bilöms ersätter förlorade användningsdagar till följd av skadefall som specificerats i punkterna 24.1–24.6 i dessa villkor. Vid inlösning betalas ersättning för högst fjorton (14) dygn och för ett fordon som skall repareras eller ett som stulits för högst fyrtio (40) dygn.

För väntetid på reservdelar för trafikodugligt fordon utbetalas ersättning för maximalt sju (7) dygn. Denna tid inkluderas i den tid som ersätts.

Avbrottsförsäkringen kan genom särskilt avtal och anteckning i försäkringsbrevet vara utesluten ur grundförsäkringen.

24.7.2 Ersättning utbetalas endast för de dagar då fordonet inte kunnat användas eller varit på reparationsverkstaden för reparation.

24.7 3 Som förlorade användningsdagar räknas hela dygn från den dag skadan inträffat tills fordonet är färdigt att överlåtas av reparationsverkstaden, ett annat fordon överlåts åt försäkringstagaren eller försäkringstagaren återfår det stulna fordonet, dagen för överlåtelsen eller återlämnandet inberäknad. Som förlorade användningsdagar anses dock inte den ökning av antalet förlorade dagar som försäkringstagaren genom ovarsamhet eller annan åtgärd förorsakat och inte heller den tilläggstid som orsakas av riksomfattande arbetskonflikt.

24.7.4 Dagsersättning utbetalas inte till den del försäkringstagaren har rätt till motsvarande ersättning ur trafikförsäkringen för samma tid.

Se punkt 63 gällande avbrottsförsäkring som separat merskyddsförsäkring.

24.8 Skador som sakförsäkringen inte ersätter

Enligt punkterna 24.1–24.7 ersätter försäkringen inte skador som uppstått

24.8.1 på fordonets del eller anordning till följd av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel, slitage, bristfälligt underhåll eller oskicklig eller vårdslös hantering.

24.8.2 på fordonets motor och dess tilläggsutrustning, växellåda, kraftöverföringsutrustning eller kylsystem till följd av bristfällig olje- eller kylvätskecirkulation.

24.8.3 av vatten vid körning på väg eller område täckt av vatten.

24.8.4 genom att fordonet sjunkit genom is annorstädes än på allmänt använd vinterväg som uppfyller av vägmyndigheterna utfärdade säkerhetsföreskrifter.

24.8.5 av lasten eller djur i fordonet, såvida inte skadan är en direkt följd av i punkterna 24.1–24.5 nämnda händelser.

24.8.6 av insekter eller skadedjur.

24.8.7 under tävling, träning eller annan körning på område eller vägsträcka som ej är avsedd för allmän trafik.

24.8.8 krig eller händelse av krigsliknande natur som har politiska orsaker, upplopp, strejk, eller arbetsinställelse.

24.8.9 genom kärnskada som avses i atomansvarighetslagen.

25. Säkerhetsbestämmelser

(skyddsföreskifter)

Säkerhetsbestämmelserna bör följas. Försummelse kan leda till att ersättningen nedsätts eller avböjs (se punkt 6.1 i de allmänna avtalsvillkoren).

25.1 Fordonsföraren bör ha vederbörligt, av myndigheterna utfärdat körkort eller på åldern grundad rätt att föra fordonet. Fordonet får inte framföras, om föraren saknar erforderliga förutsättningar därför på grund av sjukdom, trötthet eller annan liknande orsak.

25.2 Fordonet bör vara i betryggande skick i enlighet med stadganden och bestämmelser angående fordon. För förebyggande av skada bör fordonet skötas och förvaras med omsorg.

25.3 För att förhindra stöldskada får inte nycklarna till fordonet eller dess förvaringsutrymme förvaras på synligt ställe eller på sådant olåst ställe, där en utomstående på förhand vet eller kan veta att nycklarna finns. I allmänt garage skall fordonet vara låst.

25.4 Fordonets förvaringsutrymme får inte användas till något som helst ändamål som medför risk för brandsäkerheten. Användning av öppen eld och tobaksrökning är förbjudet. Beträffande fordons förvaringsutrymme bör myndigheternas brandskyddsföreskrifter samt bestämmelserna i förordningen om brännbara vätskor iakttas.

25.5 För belysning av fordonets maskineri, bränsletank eller annan del får endast elektrisk lampa användas.

25.6 För värmning av motor, kraftöverföringsanordningar eller andra delar eller för uppvärmning av fordonet får förutom standardutrustning endast godkänd anordning användas. Att placera ett täcke i utrymmet mellan motorhuven och motorn är inte tillåtet.

Godkända värmeaggregat är:

Aggregat som fungerar med nätström: Aggregat godkända av försäkringsbranschen för bruk i fordon.

Aggregat som fungerar med flytgas: Flytgasaggregat och -apparatur godkända av försäkringsbranschen för bruk i fordon.

Övriga aggregat: Aggregat godkända av Försäkringsbolagens Bilreparationskommitté.

25.7 Då fordonet repareras genom svetsning skall bilklädseln och övriga antändliga konstruktioner avlägsnas från ett tillräckligt stort område samt erforderlig bevakning och handsläckningsutrustning finnas på reparationsplatsen.

25.8 Traktor vars första bruksår är 2005 eller senare ska vara försedd med köldhärdig handbrandsläckare av klass 34A183B, min. 6 kg, samt elmanövrerad huvudströmbrytare.

26. Särskilda åtgärder då skada inträffat

(Se punkt 10 i de allmänna avtalsvillkoren)

26.1 Försäkringsbolaget bör beredas tillfälle att inspektera det skadade fordonet innan reparation påbörjas. Försäkringsbolaget har rätt att bestämma i vilken verkstad reparationen utförs.

26.2 Av försäkringsbolaget företagen skadevärdering, anvisning av verkstad eller annan teknisk skadeutredning utgör inte bekräftelse på att skadan skall ersättas av försäkringsbolaget.

27. Bestämmelser om värdering och ersättning

27.1 Ersättningens omfattning

27.1.1 Försäkringen ersätter direkt sakskada som åsamkats det försäkrade föremålet vid skadefall. Ersättning utbetalas inte för värdeminskning, ändrings- eller förbättringsarbeten i samband med reparation, tvätt eller annan behandling utan samband med skadan, bränsle, övertidsförhöjningar eller flygfrakt. Försäkringen ersätter inte kostnader till följd av att fordonet inte kunnat användas på grund av skadan såvida inte avbrottsförsäkring ingår.

27.1.2 Förutom direkt sakskada ersätter försäkringen även kostnader för bärgning av fordonet samt för transport av det skadade fordonet till närmaste verkstad, ifall fordonet inte kan köras dit för egen maskin, till den del dessa kostnader inte ersätts av bilräddningsförsäkringen.

27.1.3 Försäkringen ersätter även skäliga räddningskostnader för avvärjning eller begränsning av inträffad eller omedelbart hotande skada. Om försäkringstagarens skyldighet att vidta räddningsåtgärder stadgas i försäkringsavtalslagen och i punkt 6.2 i de allmänna avtalsvillkoren.

27.1.4 Stöldförsäkringen ersätter direkt skada på grund av förlust av fordonet, såvida detta inte återfunnits inom 30 dagar från det Ålands Ömsesidiga skriftligt fick kännedom om händelsen.

27.1.5 Stöldförsäkringen ersätter även skäliga kostnader för hämtning eller återställande av fordonet till följd av i punkt 24.5 nämnd händelse. Ersättning utbetalas inte för slitage till följd av att det försäkrade föremålet använts.

27.2 Beräkning och utbetalning av ersättning

27.2.1 Gängse värde

Högsta gräns för Ålands Ömsesidigas ersättningsskyldighet utgör vid direkt sakskada gängse värdet för det försäkrade föremålet eller del av detta. Som gängse värde betraktas det kontantpris som enligt marknadssituationen vid skadetidpunkten allmänt taget kan fås för motorfordonet då det lämnas till försäljning på ändamålsenligt sätt.

När det gängse värdet fastställs beaktas dagens marknadspris för ifrågavarande fordon eller fordonsmärke, fordonets individuella skick, utrustning, årsmodell, användningssätt, antalet körkilometer och övriga faktorer som inverkar på priset.

27.2.2 Skadebelopp

Om det försäkrade föremålet eller del av detta skadats så illa att det inte kan repareras till skäliga kostnader, utgörs skadebeloppet av skillnaden mellan dess gängse värde omedelbart före och efter skadan.

Om den skadade egendomen kan repareras, utgörs skadebeloppet av reparationskostnaderna eller motsvarande penningbelopp (Jfr punkt 27.2.5).

27.2.3 Reparation

Vid reparation av skadat fordon skall till skick och ålder likvärdiga, brukbara delar användas om sådana står att få och anskaffningen av dem inte fördröjer reparationsarbetet.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att ersätta sådana skadade delar med nya, vilka genom reparation kan fås i sådant skick att de fyller sitt ändamål.

Om i samband med reparation av det försäkrade föremålet slitna, rostade eller frätta delar förnyats på grund av att de skadats eller sådana lackerings-, inrednings- eller andra arbeten utförts, till följd av vilka fordonets skick för deras vidkommande kan anses vara väsentligt bättre än förut, beaktas detta vid beräkning av ersättningen,

som minskas i motsvarande grad (Jfr punkt 27.2.2).

27.2.4 Apparatersättning

Ersättningsgrund för radioapparat eller motsvarande elektronisk apparat är dess gängse värde. Gängse värdet bestäms enligt nedanstående tabell där det från anskaffningspriset på en motsvarande ny apparat avdras årsavdrag. Avdraget utgör maximalt 60% av återanskaffningspriset på en ny apparat. Det första användningsåret avslutas det kalenderår då apparaten anskaffats, oberoende av vilken tid på året apparaten tagits i bruk.

Årsavdrag

- Ibruktagningsår: 0 %
- År 2: 0%
- År 3: 20%
- År 4: 30%
- År 5: 40%
- År 6: 50%
- År 7: 60%
- Följande år: 60%

27.2.5 Inlösen till gängse värde

Om skadans belopp beräknas uppgå till minst två tredjedelar av det gängse värdet, har Ålands Ömsesidiga rätt att inlösa det försäkrade föremålet till dess gängsevärde. (Se punkt 27.2.8)

27.2.6 Inlösen enligt nyvärde

Avvikande från bestämmelserna i punkt 27.2.2. är skadebeloppet för en personbil i privatbruk i Optimal Bilöms och skadebeloppet för en personbil, paketbil, husbil eller -vagn, motorcykel eller moped i övriga försäkringar kontantförsäljningspriset på ett nytt likadant fordon vid skadetidpunkten eller då det senast funnits till salu om

- fordonet varit enbart i försäkringstagarens ägo eller innehav och bilförsäkrat ända från den tidpunkt då det första gången anmäldes eller borde ha anmälts till registrering och
- om den tid som förflutit sedan fordonet första gången registrerades, antalet körkilometer och reparationskostnadernas minimibelopp i förhållande till kontantförsäljningspriset på ett nytt likadant fordon vid skadetidpunkten är följande:

I Optimal Bilöms

- fordonet har varit registrerat i högst två år
- fordonet har körts högst 50 000 km
- reparationskostnaderna beräknas överstiga 30%

I Omfattande Bilöms och Begränsad Bilöms

- fordonet har varit registrerat i högst ett år
- fordonet har körts högst 25 000 km
- reparationskostnaderna beräknas överstiga 50%

27.2.7 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av den del av skadan som skall ersättas ur försäkringen med avdrag för i försäkringsbrevet antecknad självrisk. (Se punkt 27.4 självrisker)

Om fordonets ägare eller innehavare har eller har haft rätt enligt mervärdesskattelagen att i sin egen mervärdesbeskattning dra av eller få återbäring på de mervärdesskatter som ingår i inköpsfakturorna för varor

och tjänster som föranleds av skadan, avdras dessa mervärdesskatter från ersättningen.

Om det föreligger avdrags- eller återbäringsrätt i fråga om den mervärdesskatt som ingår i fakturan för anskaffning av fordonet eller en del av det, avdras från ersättningen vid inlösning den mervärdesskatt som svarar mot skadebeloppet.

27.2.8 Utbetalningssätt

Ålands Ömsesidiga fullgör sin ersättningsskyldighet antingen genom att

- betala reparationskostnaderna enligt verifikat eller ett för dem på förhand överenskommet penningbelopp,
- i kontanter betala skillnaden mellan fordonets gängse värde före skadan och dess värde som oreparerat,
- inlösa fordonet till nyanskaffningsvärdet i fall som avses i punkt 27.2.6 och annars till gängse värdet före skadan, eller
- i stället skaffa ett likadant eller lika värt fordon eller del därav.

27.2.9 Vid inlösen av ersättningsbart fordon eller del därav övergår äganderätten till Ålands Ömsesidiga.

27.3 Försäkringsbelopp och underförsäkring

27.3.1 Om i försäkringsbrevet införts försäkringsbelopp eller angetts värde som grund för försäkringspremien, utgör dessa inte bekräftelse på det gängse värdet.

27.3.2 Om försäkringsbeloppet understiger det försäkrade föremålets gängse värde, är egendomen underförsäkrad, varvid försäkringsbolaget efter avdrag för självrisk ersätter endast en så stor del av skadans belopp som förhållandet mellan försäkringsbelopp och gängse värde utvisar.

27.4 Självrisker och ordningsföljd vid avdrag

27.4.1 Vid varje skadefall som ersätts ur försäkringen har försäkringstagaren en självrisk som antecknats i försäkringsbrevet eller meddelats skriftligt på annat sätt.

27.4.2 Då skadegörelse- och stöldskada samtidigt åsamkats det försäkrade föremålet avdras endast en självrisk.

27.4.3 Självriskerna och avdragen görs på ersättningsbeloppet genom på varandra följande räkneoperationer i följande ordning:

- grundsjälvrisk
- en eventuell minskning av ersättningen
- självrisk i procent.

28. Fordon som är ur trafik

Om fordonet är ur trafik under minst 30 dagar i en följd ges på premien för Optimal Bilöms och Omfattande Bilöms en gottgörelse beräknad enligt fastställda grunder förutsatt att försäkringsbolaget på förhand fått skriftligt meddelande om att fordonet tas ur trafik. Under den tid som fordonet enligt anmälan är ur trafik gäller med undantag av vagnskadeförsäkringen alla andra försäkringsskydd som ingår i försäkringen.

29. Bonus

På premien för bilförsäkring som beviljats med bonusrätt ges premierabatt enligt fastställda grunder. Bonus minskar på grund av ersättning som utbetalats från vagnskadeförsäkringen.

30. BILRÄDDNINGSFÖRSÄKRING (F)

31. Försäkringens ändamål

Försäkringen ersätter i enlighet med dessa villkor extrakostnader som förorsakats av reseavbrott.

För extra och nödvändiga rese- och logikostnader ersätts maximalt 350 euro per försäkringsfall i Begränsad Bilöms.

Med resa avses färd som redan påbörjats med det försäkrade fordonet från avreseorten till den planerade bestämmelseorten, övernattningar och normala korta uppehåll under resan medräknade. Tiden mellan ankomsten till en eller flera bestämmelseorter och avresan därifrån anses inte höra till resan.

Även släpvagn som medföljer under resan är försäkrad.

32. Skadefall som ersätts och begränsningar i samband därmed

32.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter skäliga kostnader förorsakade av avbrott i resa, till den del skadan inte ersätts av trafikförsäkringen eller den lagstadgade olycksfalls- eller sjukförsäkringen.

32.1.1 Försäkringen ersätter kostnader för bärgning av fordonet. Dessutom ersätts transporten av fordonet till närmaste verkstad, om fordonet på grund av att det skadats eller råkat i olag inte kan köras dit för egen maskin. I stället för transportkostnaderna och högst intill det belopp dessa uppgår till kan ersättning betalas för rese- och arbetskostnader som orsakas av att skadan eller felet repareras på skadeplatsen.

32.1.2 Om skadan inträffat annanstans än i Finland ersätts även fraktkostnader för nödvändiga reservdelar, som särskilt beställts för reparation av fordonet så att dess skick motsvarar trafiksäkerhetsbestämmelserna, samt dessutom importtull, ifall det varit nödvändigt att beställa delen från ett annat land.

32.1.3 Försäkringen ersätter transport av fordon som skadats så att det inte går att reparera, eller reparerat eller återfunnet fordon samt transport av fordonsföraren till hem-, bestämmelse- eller avreseorten och transport av passagerare till bestämmelse- eller avreseorten med billigaste möjliga transportmedel, om resan inte kunnat fortsättas på grund av att

- fordonets förare eller passagerare under resan skadats, plötsligt insjuknat eller avlidit
- reparation för återställande av fordonet i användbart skick efter skada eller fel som uppkommit under resan tar så lång tid - minst tre (3) arbetsdagar om skadan inträffat annanstans än i Finland - att det därför varit nödvändigt att fortsätta resan med annat trafikmedel
- fordonet blivit stulet och det varit nödvändigt att fortsätta resan med annat trafikmedel.

I stället för transportkostnaderna och högst upp till detta belopp kan övriga av skadefallet förorsakade extrakostnader ersättas.

32.1.4 Försäkringen ersätter transport av skadad eller hastigt insjuknad förare eller passagerare till närmaste läkare eller sjukhus och transport av föraren därifrån till hem-, bestämmelse- eller avreseorten, samt transport av passagerare till avrese- eller bestämmelseorten, om patientens tillstånd är sådant att den vårdande läkaren anser transporten nödvändig. Likaså ersätts transport till hemorten av förare eller passagerare som avlidit under resan.

32.2 Begränsningar i ersättningsansvaret

32.2.1 Försäkringen ersätter inte skada som förorsakats av:

- att bränslet tagit slut
- att användbart reservdäck saknas
- att fordonet eller del av detta underhållits bristfälligt eller belastats alltför hårt
- att fordonet på grund av köld, regn eller andra dylika väderleksförhållanden inte kan fås i gång eller i rörelse
- att fordonet sjunkit genom is annanstans än på allmänt använd vinterväg som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsföreskrifter
- att fordonet deltagit i tävling eller träning härför.

32.2.2 Försäkringen ersätter inte skada som förorsakats av att försäkringstagaren eller med honom i punkt 8 i de allmänna avtalsvillkoren likställd person har underlåtit att följa säkerhetsbestämmelserna i punkt 25 i dessa villkor eller vållat skadan under förhållanden som definieras i punkt 7 i de allmänna avtalsvillkoren.

33. Ersättningens omfattning och ersättningsbestämmelser

33.1 Försäkringsbolaget fullgör sin ersättningsskyldighet antingen genom att ersätta eller arrangera hemresa, avhämtning eller transport till hem-, bestämmelse- eller avreseort inom de nordiska länderna. Om skadan inträffat utanför Norden, arrangeras resan eller transporten vanligen genom förmedling av SOS-International A/S.

Kostnader för resa till avrese- eller bestämmelseorten ersätts högst till ett belopp som motsvarar kostnaderna för hemresa. För körning av det försäkrade fordonet till hem-, bestämmelse- eller avreseorten betalas inte kilometerersättning.

Tilläggskostnader förorsakade av transport av andra än fordonets förare eller passagerare ersätts inte.

32.2 Kostnadsbelopp som skall ersättas skall bestyrkas med tillbörligt kvitto. Om ersättning söks för skada eller plötslig sjukdom, skall läkarintyg företes. Då ansökan gäller ersättning för skada eller fel på fordon, skall verkstadens intyg uppvisas. Till försäkringsbolaget skall på begäran även annan utredning insändas.

33.3 På ersättning som utbetalas från försäkringen tillämpas ingen självisk.

33.4 Då försäkringsbolaget eller SOS-International A/S på begäran ger hjälp med anledning av skadefall, är varken försäkringsbolaget eller SOS-International A/S ansvarigt eller ersättningsskyldigt för skada, som uppstått

- till följd av hjälpåtgärden
- under transport på fordonet, dess förare, passagerare eller deras bagage eller andra tillhörigheter, såvida inte skadan vållats av förare som försäkringsbolaget eller SOS-International A/S ställt till förfogande eller
- på grund av försening vid transporten.

40. ANSVARSSKYDD UTOMLANDS

De försäkrade är ägare, innehavare eller förare till det fordon som nämns i försäkringsbrevet, var och en i denna egenskap.

Ansvarsförsäkringen är giltig i Green Card avtalsländer utanför det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Skyddet gäller för den försäkrades personliga ersättningsskyldighet på grund av skador som uppstått av att fordonet använts i trafiken utomlands, till den del ersättningar inte täcks av den till ifrågavarande land utvidgade finska trafikförsäkringen, eller ifrågavarande lands obligatoriska eller frivilliga trafikförsäkring. Förutsättning för ersättning är att den försäkrade är ersättningsskyldig enligt gällande rätt i ifrågavarande land och att ersättningsansvaret grundar sig på handling eller ovarsamhet under försäkringens giltighetstid.

Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är maximibelopp för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet i varje skadefall. Från kostnaderna som ersätts avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

50. RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING (G)

1. Försäkringens ändamål

Ändamålet med försäkringen är att ersätta den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som förorsakats av anlitande av juristhjälp i samband med ägande, framförande och innehav av i försäkringsbrevet nämnt motorfordon i tviste-, brott- och ansökningsmål i försäkringsfall som anges i punkt 4.

2. De försäkrade

Försäkrade är i försäkringsbrevet nämnt fordons ägare, innehavare och förare, var och en i denna egenskap.

3. Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Den försäkrade kan använda sig av försäkringen i ärenden som i Finland kan anhängiggöras vid tingsrätter eller vid motsvarande utländska domstolar i länder där försäkringen gäller samt i dessa domstolars besvärsinstanser eller i ärenden som kan handläggas genom skiljemannaförfarande.

Försäkringen ersätter inte kostnader i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. länsstyrelser, försäkringsdomstolen, arbetsdomstolen, marknadsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen.

Försäkringen gäller överallt i Europa samt i Green Card avtalsländer utanför Europa (länder som godkänner s.k. grönt kort). Undantag gäller för rättskyddsförsäkring i Begränsad Bilöms och Delöms som beviljas för kortare tid än ett år. Dessa gäller endast i Finland, Norge, Sverige och Danmark samt under transport mellan dessa länder.

4. Försäkringsfall som ersätts

4.1 Med försäkringsfall avses tvist som uppkommit eller åtal som anhängiggjorts under försäkringens giltighetstid.

Det åtal eller stridiggjorda krav som försäkringsfallet avser bör grunda sig på händelse, förhållande, rättshandling eller rättskränkning som inträffat under försäkringens giltighetstid.

Om försäkringen härvid varit i kraft mindre än två år bör också den händelse eller omständighet, som tvisten eller åtalet grundar sig på, ha inträtt under försäkringens giltighetstid. Till försäkringens giltighetstid räknas den tid, under vilken försäkringen för den försäkrades del oavbrutet varit i kraft i ett eller flera bolag.

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall, då

- flera av de som är försäkrade med samma försäkring står på samma sida i tviste-, brott- eller ansökningsmål eller
- den försäkrade har flera tviste-, brott- eller ansökningsmål vilka grundar sig på samma händelse, förhållande, rättshandling eller rättskränkning.

5. Försäkringsfall som inte ersätts

Försäkringen gäller inte vid tvist, mål eller ärende

1. där bestridande av krav inte kan visas
2. där det är fråga om ärende som ansluter sig till den försäkrades arbete, yrkesutövande, närings- eller förvärvsverksamhet och som gäller annat än fordons ägande, innehav eller framförande
3. där det är fråga om trafiktillstånd som krävs för idkande av tillståndspliktig person- eller godstrafik eller om idkande av olovlig trafik
4. som är av ringa ekonomisk betydelse för den försäkrade
5. där de med denna försäkring försäkrade är motparter; försäkringen ersätter dock försäkringstagarens kostnader samt fordonsförarens försvarskostnader då åtalet gäller motorfordons användning i trafik
6. där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller rattfylleri, grovt rattfylleri, körning under påverkan av rusmedel, smitning eller överlämnande av fortskaffningsmedel till berusad
7. där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller grovt äventyrande av trafiksäkerheten
8. där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade baserar sig på överhastighet och gäller äventyrande av trafiksäkerheten eller trafikförseelse
9. där åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller uppsåtlig handling eller grov vårdslöshet
10. som gäller framförande av fordon utan behörighet

11. som gäller utfärdande av körförbud för föraren. Om emellertid körförbud som utfärdats på grunder som nämns i vägtrafiklagens 75 § 2 moment 3 punkt har upphävts genom allmän domstols beslut som vunnit laga kraft, ersätts de kostnader som förorsakats av upphävandet av körförbudet.
12. som gäller skadestånd eller annat krav som med stöd av ovan i punkterna 6–11 avsedda handlingar rests mot den försäkrade
13. som gäller av den försäkrade rest skadeståndskrav som grundar sig på sådan handling, för vilken han dömts till straff. Om skadeståndskravet emellertid grundar sig på handling, för vilken den försäkrade dömts till straff för äventyrande av trafiksäkerheten eller för trafikförseelse, ersätts de kostnader som föranleds av framställandet av skadeståndskravet.
14. som gäller konkurs
15. som gäller utmätning, i lagen om utmätning avsedd verkställighetstvist eller verkställighet som hänför sig till utmätning
16. där det är fråga om förfarande enligt lagarna om företagssanering eller skuldsanering
17. där det är fråga om tvist med försäkringsbolaget om rättsskydd helt eller delvis skall beviljas.
18. som behandlas såsom grupptalan.

6. Ansökan om rättsskydd

6.1 Om den försäkrade önskar använda sig av försäkringen bör detta på förhand skriftligen anmälas till Ålands Ömsesidiga.

6.2 Den försäkrade skall som sitt ombud anlita advokat eller annan jurist. Om den försäkrade som sitt ombud anlitar någon annan än en person som avlagt juris kandidatexamen eller motsvarande utländsk examen eller väljer att inte alls anlita ombud, utbetalas ingen ersättning från Ålands Ömsesidiga.

6.3 Den försäkrade skall i ärenden som gått till huvudförhandling och under förhandling om förlikning av motparten kräva ersättning till fullt belopp för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade underlåter att kräva kostnadsersättning eller utan orsak avstår från krav kan ersättningen från försäkringen, enligt lagen om försäkringsavtal, nedsättas eller helt avslås.

6.4 Den försäkrade har inte rätt att med bindande verkan för försäkringsgivaren medge beloppet av kostnaderna för ärendets skötsel.

Ersättning som den försäkrade eventuellt betalat till sitt ombud som ersättning för ombudets arvoden och kostnader har inte bindande verkan för försäkringsgivaren vid bedömning av huruvida rättegångskostnaderna är skäliga.

7. Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet utgör i varje försäkringsfall högsta gräns för Ålands Ömsesidigas ersättningsskyldighet.

7.2 Självrisk

De kostnader som ersätts minskas med det i försäkringsbrevet antecknade självriskbeloppet.

Självrisk och andra avdrag avdras i följande ordning

- eventuellt skattebelopp
- eventuell nedskrivning av ersättning baserad på försäkringstagarens agerande
- självrisk

8. Kostnader som ersätts

Försäkringen ersätter av försäkringsfallet förorsakade nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader för den försäkrade enligt följande:

8.1 Vid ansökan om rättsskydd

Ombudets arvode och kostnader, om rättsskydd beviljas.

8.2 I tviste- och ansökningsmål

Den försäkrades kostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål.

En tvist har uppkommit, då ett till grunderna och beloppet individualiserat krav har gjorts stridigt till grunderna eller beloppet.

Om förutsättningen för att tvisten skall kunna hänskjutas till prövning av domstol är rättshandling eller beslut fattat av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med att denna förutsättning är uppfylld.

8.3 Vid skiljemannaförfarande

Den försäkrades rättegångskostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål i tvist som avses i punkt 8.2. Skiljemans arvoden och kostnader ersätts dock inte.

8.4 I brottmål

Som målsägande

Den försäkrades rättegångskostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål om särskilda skäl föreligger och det vid rättegången är fråga om andra privaträttsliga krav till följd av brott än rättegångskostnader.

Som svarande

Den försäkrades rättegångskostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål, om det är fråga om åtal som målsägande väckt mot den försäkrade i det fall att den allmänna åklagaren inte kräver straff för samma gärning.

Om den allmänna åklagarens mål har förkastats helt med domstolsbeslut utbetalas ingen ersättning. Ersättning för kostnaderna skall krävas ur statliga medel på basis av kapitel 9 i lagen om rättegång i brottmål.

8.5 I besvär till högsta domstolen

Om sökande av ändring vid högsta domstolen förutsätter besvärstillstånd, ersätter försäkringen besvärskostnaderna endast i det fall att den försäkrade beviljats tillstånd.

Kostnader på grund av användning av extraordinära rättsmedel ersätts endast om högsta domstolen har godkänt klagan, återbrytande av dom eller återställt försutten fatalietid.

8.6 Vid bevakande av gemensamt intresse

Om det i mål, tvist eller ärende är fråga om något väsentligt annat än den försäkrades eget intresse eller om den försäkrade i ett ärende har att bevaka ett gemensamt intresse med personer som inte omfattas av denna försäkring, ersätter försäkringen endast den del av kostnaderna som kan betraktas som den försäkrades andel.

9. Ersättningens belopp och uträkning av ersättningen samt mervärdesskatt

De advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen bestäms enligt vad som i rättegångsbalken och lagen om rättegång stadgas om rättegångskostnader.

Om domstol på grund av parternas medgivande inte i sitt utslag har uttalat sig om advokat- eller rättegångskostnader, eller om ärendet har avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader.

För anlitande av ombud ersätts skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid bestämmandet av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet av den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets omfattning och kvalitet.

Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen har rätt att dra av den mervärdesskatt som ingår i advokatfaktura eller rättegångskostnader minskas ersättningen med den ifrågavarande skatten.

I händelse av tvist angående ombudets arvode och kostnadernas skälighet tillämpas förordningen om grunderna för arvodet vid allmän rättshjälp och fri rättegång.

10. Kostnader som försäkringen inte ersätter

Försäkringen ersätter inte:

- motpartens rättegångskostnader som den försäkrade genom dom eller avtal ålagts att betala
- kostnader förorsakade av verkställande av dom eller utslag eller skyddsåtgärder
- den försäkrades tidsspillan, eget arbete, förlorad inkomst eller förtjänst, rese- eller uppehållskostnader, tolkarvode inte heller den tilläggskostnad som uppstår vid byte av ombud eller åtgärder som den försäkrade vidtagit och som orsakat högre och onödiga kostnader
- kostnader som förorsakas av införskaffande av juridiskt sakkunnigutlåtande
- kostnader som förorsakas av brottsanmälan och förundersökning i brottsmål
- kostnader för sådana omständigheter eller bevis som domstolen inte beaktar på grund av att de framförts för sent
- kostnader som den försäkrade eller hans ombud förorsakat genom att utebli från domstolen, genom att inte iaktta domstolens förordnanden eller genom att lägga fram ett påstående, som de har vetat eller borde ha vetat vara obefogat, eller kostnader som de i övrigt genom att förlänga rättegången uppsåtligen eller av oaktsamhet förorsakat
- kostnader för rättegång, som den försäkrade eller hans ombud inlett utan att motparten givit anledning därtill, eller i övrigt uppsåtligen eller av oaktsamhet föranlett en onödig rättegång
- skiljemans och förlikningsmans arvoden och kostnader

11. Övriga ersättningsbestämmelser

11.1 Ålands Ömsesidiga betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader efter det att domstols utslag vunnit laga kraft eller förlikning nåtts.

11.2 Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen har rätt att dra av den mervärdesskatt som ingår i advokatfaktura betalar försäkringsgivaren ersättning till den försäkrade för advokat- och rättegångskostnader mot av den försäkrade betald faktura.

11.3 Som minskning av Ålands Ömsesidigas ersättningsskyldighet bör räknas den kostnadsersättning, som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida denna ersättning kunnat inkasseras av den betalningsskyldige.

11.4 Om motparten har ådömts eller förbundit sig att till den försäkrade betala kostnadsersättning, som vid utbetalning av ersättning från försäkringen är obetald, är den försäkrade skyldig att överföra sin rätt till kostnadsersättning på försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som försäkringsbolaget erlagt.

Om den försäkrade själv varit tvungen att betala en del av sina kostnader på grund av att kostnaderna överstiger försäkringsbeloppet är den försäkrade skyldig att till försäkringsbolaget överföra den del av motpartens kostnadsersättning som överskrider den del som den försäkrade själv betalt.

11.5 Om kostnadsersättning som den försäkrades motpart genom dom eller avtal ålagts att betala har betalats till den försäkrade eller han i övrigt fått räkna den tillgodo, skall den försäkrade till försäkringsgivaren återbetala ersättningen inklusive ränta upp till det försäkringsbelopp som utbetalats från försäkringen.

60. MERSKYDDSFÖRSÄKRINGAR

61. Glasförsäkring (D)

Glasförsäkring kan tecknas som separat merskyddsförsäkring till Omfattande Bilöms och Begränsad Bilöms.

61.1 Försäkringens ändamål

Försäkringens ändamål är att ersätta sådan skada på det i försäkringsbrevet nämnda motordrivna fordonets fönsterglas som uppstått genom direkt slag mot rutan och som har till följd att rutan med beaktande av trafiksäkerhetskraven måste förnyas.

Ersättning utbetalas inte för skada till följd av sammanstötning, dikeskörning eller vältning.

61.2 Självrisk

61.2.1 På ersättningen som utbetalas ur försäkringen tillämpas inte självrisk.

61.3 I övrigt tillämpas de allmänna bilförsäkringsvillkoren.

62. Bilintecknings-, avbetalnings- och leasingförsäkring (H)

62.1 Försäkringens ändamål

Om ersättning för skada inte utbetalas enligt punkt 24.5 av den anledning att objektet för handlingen inte var låst eller placerat i låst eller bevakat förvaringsutrymme, eller om ersättningen avböjts eller nedsätts enligt i punkt 24.5.2, 24.8.2–24.8.5 eller 25.1–25.3 eller i de allmänna avtalsvillkoren punkt 6.2 eller 7 nämnda grunder, är fordonets säljare, uthyrare, panträtts- eller bilinteckningshavare berättigad att erhålla ersättning från denna försäkring.

Ersättning utbetalas inte om den ersättningsberättigade var eller borde ha varit medveten om den omständighet som medförde att ersättningen vägrades eller minskades.

62.2 Försäkringens giltighet

Försäkringen är i kraft högst lika länge som försäkringens grunddel och upphör alltid sedan avbetalningsraterna eller bilinteckningslånet till fullo erlagts.

62.3 Beräkning och utbetalning av ersättningsbeloppet

62.3.1 Försäkringstagaren står vid varje skadefall en självrisk som är lika stor som den självrisk som tillämpas på ett likadant skadefall som ersätts från försäkringens grunddel.

Självrisken avdras från summan av skadebeloppet beräknat enligt stadgandena i försäkringens grunddel och i denna merskyddsförsäkring och den tillämpas bara en gång på ett och samma skadefall.

62.3.2 Av skadebeloppet enligt punkt 27.2 från vilket självrisken avdragits utbetalas i ersättning den del av ersättningen ur försäkringens grunddel som nedsatts eller avböjts.

62.3.3 Det ersättningsbelopp som utbetalas ur försäkringen uppgår dock högst till uthyrarens, säljarens eller panträttshavarens fordran enligt villkoren i avbetalningskontraktet eller till den del av bilinteckningslånet som är obetalt vid skadetillfället.

62.3.4 Försäkringsbolaget är berättigat att återfå utbetald ersättning av fordonets innehavare, hyrestagare, skadevållaren eller då det gäller bilinteckningsförsäkring, även av fordonets ägare. Rätten att få tillbaka erlagd ersättning övergår på försäkringsbolaget sedan utbetalning skett.

62.3.4 I övrigt tillämpas Ålands Ömsesidigas bilförsäkringsvillkor.

63. Avbrottsförsäkring (R)

Avbrottsförsäkring kan tecknas som separat merskyddsförsäkring till Omfattande Bilöms och Begränsad Bilöms.

63.1 Försäkringens ändamål

Försäkringens ändamål är att enligt dessa villkor ersätta de förlorade användingsdagarna för det i försäkringsbrevet nämnda fordonet vid i punkterna 24.1–24.5 nämnda ersättningsbara skadefall.

63.2 Bestämmelser om ersättning

Ersättningens omfattning

63.2.1 Såsom förlorade användningsdagar räknas fulla dygn börjande från den dag skadan inträffat till dess fordonet levereras från verkstaden, ett annat fordon överlåts åt försäkringstagaren eller försäkringstagaren återfår det stulna fordonet inberäknat dagen för överlåtelsen eller återlämnandet.

Såsom förlorade användningsdagar anses dock inte den ökning av antalet förlorade dagar som orsakats av försäkringstagarens ovarsamhet eller annan åtgärd av denne, liksom inte heller den tilläggstid som orsakas av riksomfattande arbetskonflikt.

63.2.2 Beräkning och utbetalning av ersättning

63.2.2.1 Vid varje skadefall har försäkringstagaren en självrisktid som anges i försäkringsbrevet.

63.2.2.2 Dagsersättning utbetalas inte till den del försäkringstagaren har rätt till motsvarande ersättning ur trafikförsäkringen för samma tid.

63.2.2.3 Vid de i punkterna 24.1–24.4 nämnda skadefallen utbetalas ersättning för förlorade användningsdagar under högst 44 dagar med avdrag för självrisktid. Om fordonet skadats så att det inlöses, utbetalas dock ersättning för högst 14 dagar med avdrag för självrisktid.

För skadefall som nämnts i punkt 24.5 utbetalas ersättning för förlorade användningsdagar under högst 44 dagar, med avdrag för självrisktid, från det att stölden av fordonet anmälts till polismyndigheterna.

63.3 I övrigt tillämpas Ålands Ömsesidigas bilförsäkringsvillkor.

64. Tilläggsförsäkring för uthyrningsbilar (P)

64.1. Försäkringens ändamål

Försäkringens ändamål är att enligt bilförsäkringsvillkoren och dessa särskilda villkor ersätta skada, som åsamkats försäkringstagaren på grund av att föremålet för försäkringen förlorats till följd av bedrägeri eller förskingring, då bilen inte återlämnats och det förflutit 30 dygn sedan anmälan därom gjorts till polismyndighet.

64.2 Föremålet för försäkringen

Föremålet för försäkringen är i försäkringsbrevet nämnd person- eller paketbil utan förare som mot betalning ställs till allmänhetens förfogande eller uthyrs genom leasingavtal.

64.3 Särskilda säkerhetsbestämmelser

Innan bilen överlämnas skall hyrestagaren eller hans representant styrka sin identitet med körkort.

Om bilen inte har återlämnats vid den tidpunkt som överenskommits i hyreskontraktet, skall försäkringstagaren utan dröjsmål anmäla detta till polismyndighet. Försäkringstagaren är dessutom skyldig att vidta alla åtgärder som står till buds för att återfå den uteblivna bilen.

64.4 Självrisk och utbetalning av ersättning

Avvikande från punkt 27.4 i bilförsäkringsvillkoren har försäkringstagaren vid varje skadefall som ersätts en självrisk om 10% av skadebeloppet.

I ersättning utbetalas det gängse värde som bilen hade vid tidpunkten för uthyrningen, med avdrag för självrisken.

I övrigt tillämpas Ålands Ömsesidiga bilförsäkringsvillkor.

70. ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR

Allmänna avtalsvillkoren grundar sig på försäkringsavtalslagen (543/94). Lagens stadganden reglerar avtalsförhållandet mellan kunden och försäkringsbolaget samt tredje mans rätt i vissa fall.

1. Centrala begrepp i försäkringsavtalet

Försäkringstagare är den som ingått försäkringsavtal med försäkringsbolaget.

Den försäkrade är den som försäkringen gäller för.

Försäkringsperiod är den för försäkringen avtalade giltighetstiden. Försäkringsavtalet fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, såvida inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Försäkringsfall är händelse, som till sin typ fyller försäkringsvillkorens kriterier på ersättningsbar skada.

Säkerhetsföreskrifter innebär en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller annan skriftligen ålagd skyldighet att följa anvisningar som syftar till att förhindra eller begränsa uppkomsten av en skada.

2. Information innan försäkringsavtal ingås

2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Försäkringsbolaget skall innan ett försäkringsavtal ingås ge försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för val av försäkring, såsom information om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen lämnas skall försäkringssökanden också uppmärksamgöras på väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet.

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen eller givit honom felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringen gälla med det innehåll försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt

Försäkringstagaren och den försäkrade skall vid ansökan om försäkring ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor vilka kan vara av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade skall dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som han lämnat försäkringsbolaget och som han konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av ovannämnda plikt har förfarit svikligen är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

2.2.1 Påföljd vid skadeförsäkring

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av om ersättningen skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas försäkringstagarens eller den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

3. Försäkringsavtalets giltighet

3.1 Ansvaret börjar

Försäkringsbolagets ansvar inträder, såvida inte avtalsparterna överenskommit om någon annan särskild tidpunkt, när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren givit eller sänt ett godkännande svar på den andra avtalspartens anbud.

Om försäkringstagaren till försäkringsbolaget har överlämnat eller avsänt en skriftlig försäkringsansökan och det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget också för försäkringsfall som har inträffat efter att ansökan överlämnades eller avsändes.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt till försäkringsbolagets representant anses ha överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Om det inte finns utredning om vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har överlämnats eller avsänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

3.2 Försäkringsavtalets giltighet

Försäkringsavtalet gäller antingen för viss tid eller fortlöpande.

För viss tid ingånget försäkringsavtal gäller den avtalade försäkringsperioden. Fortlöpande försäkringsavtal gäller efter den första försäkringsperiodens utgång för ett år i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget skriftligt säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan också upphöra att gälla av andra orsaker, som nämns i punkterna 4.2 och 15.

4. Premie

4.1 Premiebetalning

Premien skall betalas inom en månad från det att försäkringsbolaget sänt ett inbetalningskort till försäkringstagaren. Den första premien behöver dock inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar inträtt. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens början.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som skall avkortas med det belopp han betalar.

4.2 Dröjsmål med premien

Försäkringsbolagets ansvar upphör inte före utgången av försäkringsperioden även om premien för försäkringsperioden inte har betalats inom utsatt tid. Försäkringsbolaget får i ett dylikt fall indriva premien jämte dröjsmålsränta genom utsökning utan dom eller utslag, med iakttagande av vad som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

Innan verkställighetsåtgärder vidtas skall försäkringstagaren underrättas om den premie som skall indrivas och om grunden för premien samt om att verkställighetsåtgärder vidtas, såvida inte försäkringstagaren inom 14 dagar efter det att meddelandet avsänts skriftligen bestrider sin betalningsskyldighet. Om försäkringstagaren bestrider betalningsskyldigheten är ett domstolsavgörande en förutsättning för verkställigheten.

Försäkringsbolagets ansvar upphör emellertid vid utgången av den ovan avsedda försäkringsperioden, om inte hela premien dessförinnan har betalats.

Om premien inte betalats inom ovan i punkt 4.1 avsedd utsatt tid skall för dröjsmålstiden erläggas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

4.3 Återbetalning av premie efter att avtalet upphört

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken dess ansvar varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien skall återbetalas till försäkringstagaren. Premieåterbäringen räknas i förhållande till tiden och utgör för den tid återbäringen gäller 1/360 av periodens årspremie. Försäkringspremien är dock alltid minst 13,50 €.

Premie återbetalas dock inte om i ärendet förfarits svikligt i situationer som avses i punkt 2.2.

Premiebelopp på mindre än 8 € behöver inte återbetalas separat.

5. Information under försäkringens giltighetstid

5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Efter att försäkringsavtalet ingåtts skall försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren.

Under försäkringens giltighetstid skall försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfällig, oriktig eller vilseledande information, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått, om denna bristfälliga, oriktiga eller vilseledande information kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som försäkringsbolaget eller dess representant efter ett inträffat försäkringsfall har lämnat om framtida ersättning.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid ökad skaderisk

Försäkringstagaren skall meddela försäkringsbolaget, om det i de förhållanden som uppgavs när försäkringen tecknades eller i de omständigheter som antecknats i försäkringsbrevet skett en sådan förändring som väsentligt ökar sannolikheten för skada och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringen tecknades. Försäkringstagaren skall underrätta försäkringsbolaget om en sådan förändring senast i samband med betalningen av följande premie efter förändringen.

Omständigheter som innebär en ökning av risken kan exempelvis vara ändrad användning av det försäkrade fordonet eller ändring i fordonets konstruktion.

Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att anmäla om fareökning, kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömning av om ersättningen skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas, vilken betydelse den omständighet som ökat faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas eventuell uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

6. Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomsten av skada

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade skall iaktta i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren antecknade eller i övrigt skriftligen givna säkerhetsföreskrifter.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna kan ersättning nedsättas eller förvägras. Vid bedömning av om ersättningen skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas vilken betydelse åsidosättande av säkerhetsföreskrifterna har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa skada

När ett försäkringsfall inträffar eller är omedelbart hotande skall den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan samt på skadeplatsen delta i skadans utredning och medverka till att skadans verkliga orsak klarläggs. Har skadefallet orsakats av en utomstående skall den försäkrade vidta behövliga åtgärder för att säkerställa försäkringsbolagets regressrätt mot skadevållaren. Sådana åtgärder är t.ex. att anteckna skadevållarens namn och adress samt uppgifter om eventuella vittnen.

Den försäkrade är skyldig att utan dröjsmål anmäla inträffat skadefall till försäkringsbolaget. Om det är fråga om brand, sammanstötning med hjortdjur, stöld, skadegörelse eller annat brott skall anmälan omedelbart även

göras till polismyndighet. Vid brott bör också straff för brottsförövarna krävas i domstol om försäkringsbolagets fördel så kräver.

Försäkringsbolaget skall beredas tillfälle att besiktiga skadan.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin räddningsplikt kan ersättningen till honom nedsättas eller förvägras. Vid bedömning av om ersättningen skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas vilken betydelse åsidosättandet har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

7. Framkallande av försäkringsfall

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har framkallat försäkringsfallet med uppsåt. Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol, narkotika eller andra rusmedel har inverkat på försäkringsfallet kan ersättningen till honom nedsättas eller förvägras.

Vid bedömning av om ersättningen i ovannämnda fall skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas vilken betydelse den försäkrade personens åtgärd har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

8. Identifikation

Vad som ovan sagts om de försäkrade i fråga om framkallande av försäkringsfall, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller uppfyllande av räddningsplikt skall på motsvarande sätt tillämpas på den

- som med den försäkrades samtycke är ansvarig för det försäkrade fordonet
- som tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom eller
- som bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och tillsammans med honom använder försäkrad egendom.

Vad som ovan har sagts om den försäkrade ifråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter skall på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av ett arbets- eller tjänsteförhållande hos den försäkrade skall sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

9. Otillräknelighet och nödläge

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa de ovannämnda punkterna 6 och 7, om den försäkrade när han framkallade ett försäkringsfall eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott.

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 5, 6 och 7, om den försäkrade genom sitt handlande när han framkallade ökningen av risken eller försäkringsfallet åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten i syfte att förhindra person- eller egendomsskada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras.

Vad som i denna punkt har sagts om den försäkrade skall även tillämpas på den som i punkt 8 identifieras med den försäkrade.

10. Ersättningsförfarande

10.1 Ansökan om ersättning

Den som söker ersättning skall till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredning av försäkringsbolagets ansvar. Sådana uppgifter är t.ex.

- den försäkrades och sökandens adress. Sökande skall vid behov styrka sin rätt att lyfta ersättning.
- var, när och hur skadan har hänt

- skadans omfattning
- vid brott skall dessutom polisprotokoll fogas till ersättningsansökan.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det erhållit ovannämnda utredningar.

Om den som söker ersättning efter ett försäkringsfall svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga uppgifter, vilka är av betydelse för utredningen av försäkringsfallet och försäkringsbolagets ansvar, kan ersättning nedsättas eller förvägras enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

10.2 Preskription av rätt till ersättning

Försäkringsersättning skall sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningssökanden fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning och senast inom tio år från det att försäkringsfallet inträffat. Med framläggande av ersättningsanspråk jämställs anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråk inte framläggs inom denna tid förlorar ersättningssökanden sin rätt till ersättning.

10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter efter skada

Efter inträffat försäkringsfall skall försäkringsbolaget till den som söker ersättning och andra ersättningsberättigade, lämna uppgifter om försäkringens innehåll och om förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter till den som söker ersättning om framtida ersättning, ersättningsbelopp eller sätt att betala ersättningen inverkar inte på prestationsskyldigheten enligt försäkringsavtalet.

10.4 Utbetalning av ersättning

Försäkringsbolaget skall med anledning av ett inträffat försäkringsfall utan dröjsmål och senast en månad efter det att bolaget fått de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för utredandet av dess ansvar betala ut ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddela att någon ersättning inte betalas.

Om ersättningsbeloppet är stridigt, är försäkringsbolaget dock skyldigt att inom nämnda tid utbetala den ostridiga delen av ersättningen.

För försening skall bolaget betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

10.5 Kvittning

I enlighet med allmänna kvittningsförutsättningar kan försäkringsbolaget från ersättningen avdra obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar som försäkringsbolaget har.

11. Försäkringsersättning

11.1 Överförsäkring

Egendom eller intresse är överförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att med anledning av ett försäkringsfall som har drabbat överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan.

11.2 Underförsäkring

Egendom eller intresse är underförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt understiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är skyldigt att med anledning av ett försäkringsfall som drabbat underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätta endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde.

12. Missnöje med ersättningsbeslut

Försäkringstagaren eller den som söker ersättning har till sitt förfogande olika medel att få försäkringsbolagets beslut ändrat. Han har rätt att väcka talan mot försäkringsbolaget. Före det kan han hos Konsumenternas försäkringsbyrå be om råd och handledning eller hos nämnder anhålla om rekommendation om avgörande. Behandling vid nämnd hindrar inte att talan väcks. Däremot tar nämnderna inte upp till behandling ett ärende som har behandlats eller anhängiggjorts vid domstol.

12.1 Självrättelse

Om den som söker ersättning misstänker ett fel i försäkringsbolagets ersättningsbeslut eller i något annat beslut har han rätt att få närmare information om de omständigheter som har lett fram till avgörandet. Försäkringsbolaget skall korrigera beslutet, om nya utredningar ger anledning därtill.

12.2 Konsumenternas försäkringsbyrå och nämnder som utfärdar rekommendationer om avgöranden

Om den som söker ersättning är missnöjd med försäkringsbolagets beslut kan han be om råd och handledning hos Konsumenternas försäkringsbyrå. Byrån är ett opartiskt organ som har till uppgift att ge konsumenterna råd i försäkrings- och ersättningsärenden.

Försäkringsbolagets beslut kan hänskjutas till Försäkringsnämnden, som verkar i anslutning till Konsumenternas försäkringsbyrå. Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer om avgöranden i tvister som gäller tolkning och tillämpning av lag och försäkringsvillkor i försäkringsförhållanden.

Försäkringsbolagets beslut kan också hänskjutas till konsumentklagonämnden, som ger rekommendationer om avgöranden med stöd av konsumentskyddslagstiftningen.

Rådgivningsservicen och nämndernas utlåtanden erhålls gratis.

12.3 Tingsrätt

Om den som söker ersättning inte nöjer sig med försäkringsbolagets beslut kan han väcka talan mot försäkringsbolaget. Talan kan väckas antingen vid tingsrätt på parters hemort i Finland eller vid tingsrätt på försäkringsbolagets hemort eller på skadeorten, såvida inte annat följer av Finlands internationella avtal.

Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut skall väckas inom tre år efter att parten fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist. Efter att tidsfristen löpt ut föreligger inte längre rätt att väcka talan.

13. Försäkringsbolagets regressrätt

13.1 Försäkringsbolaget har rätt att av tredje man kräva det ersättningsbelopp som utbetalas till den försäkrade om

- tredje man har framkallat försäkringsfallet uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller enligt lag är skyldig att betala ersättning oberoende av eventuell oaktsamhet eller om
- ersättningsskyldigheten grundar sig på arbetsgivares eller offentligt samfunds ersättningsansvar.

13.2 Har motorfordonets ägare, förare eller passagerare oberoende av vad som sagts i punkt 13.1, uppsåtligen eller av grovt vållande förorsakat skadan eller har skadan förorsakats genom vållande under färd med motorfordon, som åtkommits genom eller använts för förövande av brott, som icke är ringa, eller har någon förorsakat skadan vid framförande av fordon i sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller att han hade minst 0,6 milligram alkohol per liter i utandningsluften, eller har han förorsakat skadan då han eljest framfört fordon under sådan påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt, och utger i sådan fall försäkringsbolaget i ersättning för skada ett belopp, som mottagaren äger rätt att kräva av den skadeståndsskyldige, övergår denna rätt till bolaget.

13.3 Försäkringsbolaget får återkräva utbetald ersättning helt eller delvis om försäkringstagaren, den försäkrade eller person som identifierats med den försäkrade enligt punkt 8

- försummat sin upplysningsplikt (punkt 2.2)
- försummat att meddela ökning av faran (punkt 5.2)
- försummat att begränsa eller avvärja skada (punkt 6.2)
- försummat skyldigheten att iaktta säkerhetsföreskrifter (punkt 6.1)
- framkallat försäkringsfallet (punkt 7)

14. Ändring av försäkringsavtal

14.1 Ändring under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de nya förhållandena om

- försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.2 eller om
- det under försäkringsperioden i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en sådan förändring som avses i punkt 5.2.

Efter att ha fått kännedom om ovannämnd omständighet skall försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet skall nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

14.2 Ändring vid övergång till ny försäkringsperiod

14.2.1 Anmälningsförfarande

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkor, premier och övriga avtalsvillkor.

Försäkringsvillkor och premier

Försäkringsbolaget kan göra ändringar i försäkringsvillkor, premier och övriga avtalsvillkor, när ändringen utgörs av

- ny eller ändrad lagstiftning eller myndighetsföreskrift
- oförutsedd ändring i omständigheterna (t.ex. internationella kriser, exceptionella naturföreteelser, katastrofartade olyckor).

Försäkringspremie och självrisk

Försäkringsbolaget kan höja både premien och självrisken så att de motsvarar ökade ersättningskostnader för försäkringen. Premiehöjningen kan dock vara högst 15% av den årliga premien.

Med försäkringspremie avses grundpremien i enlighet med tarifferna för produkten. Om försäkringen omfattar bonussystem eller andra individuella riskklassystem, är de ändringar av premien som görs inom ramen för dessa inte sådana ändringar som nämns i denna villkorspunkt.

Mindre ändringar i försäkringsskyddet

Försäkringsbolaget kan dessutom göra mindre ändringar i försäkringsvillkoren och de övriga avtalsvillkoren förutsatt att de inte ändrar på det centrala innehållet i försäkringsskyddet.

Om försäkringsbolaget företar ändring av ovan beskriven art i försäkringsavtalet, skall bolaget i samband med premiefordran sända försäkringstagaren ett meddelande om ändringarna och deras grunder senast 30 dagar före ingången av följande försäkringsperiod. Försäkringen fortsätter då i den ändrade formen, om inte försäkringstagaren skriftligen säger upp försäkringen att upphöra innan den nya försäkringsperioden börjar.

I försäkringsavtal som ingåtts med företag som inte kan jämställas med konsument eller med sammanslutningar kan försäkringsvillkoren och premiegrunderna alltid ändras genom anmälningsförfarandet.

14.2.2 Uppsägningsförfarande

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premier eller övriga avtalsvillkor i andra fall än sådana som nämns i punkt 14.2.1 eller om bolaget slopar en kraftig marknadsförd förmån ur försäkringen, skall försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra när försäkringsperioden går ut. Försäkringstagaren skall senast 30 dagar före försäkringsperiodens slut underrättas om att försäkringen är uppsagd och försäkringsskyddet upphör.

Denna villkorspunkt tillämpas inte på försäkringsavtal som ingåtts med företag som inte är att jämställa med konsument eller med sammanslutningar.

15. Försäkringsavtalet upphör

15.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

Försäkringstagare som är konsument eller med konsument jämförbar näringsidkare har rätt att när som helst säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden. Uppsägningen skall ske skriftligt. Om försäkringstagaren inte har angivit något datum, upphör försäkringen att gälla när uppsägningsmeddelandet har överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Företagare och sammanslutningar som inte är att jämställa med konsument har rätt att säga upp en fortlöpande försäkring vid försäkringsperiodens utgång. Uppsägningen skall ske skriftligt senast 30 dagar före försäkringsperiodens utgång.

15.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden, om

- försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen beviljades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha beviljat försäkringen om det känt till det rätta sakförhållandet;
- det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet skett en förändring som väsentligt ökar sannolikheten för skada och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks
- den försäkrade uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift
- den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller
- den försäkrade efter försäkringsfallet svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsbolagets ansvar.

Försäkringsbolaget skall efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunderna utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligt. Försäkringen upphör att gälla en månad efter att uppsägningsmeddelandet avsänts.

15.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. Uppsägningen skall ske skriftligt senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

15.4 Ägarbyte

Försäkringsavtalet upphör att gälla när äganderätten till det försäkrade fordonet övergår till någon annan, dock inte om fordonet övergår till dödsbo på grund av försäkringstagarens död, eller då innehavaren av ett fordon som sålts på avbetalning blir ägare till fordonet. Den ägare som följer närmast efter försäkringstagaren har, förutom när det gäller rättsskyddsförsäkring, avbrottsförsäkring och gruppförsäkring enligt dessa villkor, rätt till ersättning om skada inträffar inom 14 dagar efter äganderättens övergång, såvida han inte själv har tecknat en försäkring för fordonet.

16. Tredje mans rätt

16.1 Övriga försäkrade, till vars förmån en egendomsförsäkring gäller

Utöver vad som i sakförsäkringsvillkoren har stadgats om den försäkrade, gäller en egendomsförsäkring till förmån för ägare, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll, den som har panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

16.2 Den försäkrades ställning när ett försäkringsfall har inträffat

Försäkringsbolaget får i syfte att nedsätta eller förvägra ersättningen, gentemot en försäkrad som avses i föregående punkt åberopa stadgandena om försäkringstagarens eller annan försäkrads åsidosättande av upplysningsplikt (punkt 2.2) eller anmälan om ökning av risken (punkt 5.2) endast i det fall att en försäkrad som avses i punkt 16.1 före försäkringsfallet hade eller borde ha haft kännedom om försäkringstagarens eller någon annan försäkrads förfarande.

Varje försäkrad har rätt till den ersättning som betalas ut med anledning av ett försäkringsfall. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade förhandla med försäkringsbolaget samt lyfta ersättning, utom då den försäkrade nämns vid namn i avtalet eller har uppgivit att han själv bevakar sin rätt eller då det är fråga om inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen.

16.3 Företrädesrätt till betalning ur ersättningen

Gäller en egendomsförsäkring till förmån för en person som till säkerhet för sin fordran har panträtt i egendomen, har denne, även om fordran inte har förfallit till betalning, rätt att före ägaren få betalning ur ersättningen, om ägaren inte har reparerat skadan eller ställer säkerhet för reparationen. Vad som här sagts gäller på motsvarande sätt till förmån för den som i egendomen har retentionsrätt till säkerhet för en fordran som förfallit till betalning.

Ägaren har rätt att få betalning ur ersättningen före den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll.

Angående en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen gäller vad som stadgats om inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.